

тільки внутрішні, а й зовнішні аудиту, тобто європейськими організаціями.

«Масове» навчання призвело до того, що у більшості випадків дипломний проект або дипломна робота мають навчальний характер, а їхня конструктивна, інноваційна складова, як правило, невелика, тобто вони поступово стають просто випускною, а не кваліфікаційною роботою [3].

Отже, на сучасному етапі в Україні, перш за все, потрібна прозора та зрозуміла для всіх система управління і контролю якості освіти. Такі процедури існують давно, вони постійно вдосконалюються, бо традиційні державні механізми забезпечення якості в системі вищої освіти, які були притаманні адміністративно-командній економічній системі, сьогодні більше не працюють у країнах з перехідною або ринковою економікою.

Література

1. Про Національну доктрину розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.portal.rada.gov.ua>.

2. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці / М. Згуровський // Вища школа. – 2004. – № 5-6. – С. 54-61.

3. Кісіль М.В. Система зовнішньої оцінки якості вищої освіти в Англії / М.В. Кісіль // Нова парадигма: журн. наук. пр. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – Вип. 53. – С. 32-38.

УДК 338.24

Панасюк М.В., студент,
Навчально-науковий Аерокосмічний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Зуєва В.О., к.п.н., доцент

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема енергетичної безпеки стала актуальною у промислово розвинутих країнах у 1973-1974 рр. внаслідок введення нафтового ембарго країнами Близького Сходу. У той час поняття «енергетична безпека» трактувалося як енергетична самодостатність країни, тобто можливість її надійного доступу до енергії, достатньої за обсягом і прийнятної за ціною. Стратегічне бачення питання енергетичної безпеки почало формуватися незадовго до Першої світової війни. Однією з головних причин перетворення енергетичної безпеки на складову національної стратегії було рішення У. Черчилля, на той час члена Кабінету міністрів, відповідального за Військово-морські сили Великобританії, про перехід у

1912 р. з використання місцевого вугілля на імпортовану нафту. Економічне піднесення, що розпочалося після Першої світової війни, знову зумовило збільшення попиту на нафту. З розвитком автомобільної та авіаційної промисловості стрімко зростала потреба в бензині. У 1926 р. у світі налічувалося вже понад 24,4 млн автомобілів, з них 19,9 млн – у США. Під час Другої світової війни важливість енергетичного чинника стала ще очевиднішою – багато великомасштабних воєнних операцій мали на меті не стільки територіальні загарбання, скільки закриття доступу супротивника до запасів нафти або пошкодження комунікацій її постачання. Після завершення Другої світової війни однією з головних гарантій безпечного постачання нафти з Близького Сходу на світовий ринок – як у мирний, так і у воєнний час – була американська політика підтримки монархічного режиму в Саудівській Аравії. Це зобов'язання, започатковане з моменту зустрічі президента Ф. Д. Рузвельта з королем Ібн Саудом у лютому 1945 р., охоплювало пряме збройне втручання США у справи регіону, наприклад, під час ірано-іракської війни 1980–1988 рр. або після вторгнення Іраку до Кувейту в 1990 р. Енергетичну безпеку України не можна назвати гарантованою, оскільки вона енергетично залежна від Росії 80 % по нафті й на 75 % по газу. Оскільки ситуація з енергозбереженням є критичною, одним із головних завдань є диверсифікація постачання енергоносіїв, оскільки енергетична незалежність впливає не лише на економічний, а й на політичний суверенітет України. Сьогодні енергетичну безпеку можна розглядати як можливість країни стабільно виробляти й використовувати енергію за розумними цінами з метою сприяння економічному зростанню й, за рахунок цього, зниженню рівня бідності, а також безпосереднього поліпшення якості життя населення шляхом розширення доступу до сучасних послуг у сфері енергетики. Однак у кожній країні надається своє визначення поняття «енергетична безпека».

Оскільки енергетика є основою економіки будь-якої держави, пріоритетні завдання розвитку енергетичної безпеки такі:

1) створення стратегічного резерву вуглеводнів (сховищ нафти, нафтопродуктів, газу і вугілля), а також консервація доступних родовищ вуглеводнів;

2) підвищення енергоефективності та зниження енерговитрат в усіх сферах економіки;

3) упровадження нових технологій розвідування, видобутку, переробки, транспортування та споживання вуглеводневої сировини;

4) розвиток науково-технічної бази та проведення комплексної модернізації економіки країни з метою розширення використання альтернативних джерел енергії, атомної енергії, а також упровадження нових технологій і створення інфраструктури для широкого застосування альтернативних джерел енергії другого порядку. Необхідно не тільки

розвивати власні дослідження, а й використовувати інший досвід у цій сфері;

5) розвиток малої енергетики, широке впровадження в усіх секторах економіки силових установок малої та середньої потужності й включення їх у загальну мережу;

6) підготовка компетентних кадрів для народного господарства, по слабленню бюрократичних бар'єрів для населення та бізнесу;

7) розвиток венчурних компаній.

На основі дослідження передумов виникнення феномену та сучасного стану світової енергетичної безпеки, систематизації тенденцій розвитку альтернативних джерел енергії у світовій енергетиці, визначення пріоритетних напрямів розвитку для забезпечення енергетичної безпеки країн можна зробити висновок, що розвиток сучасних технологій поставить перед суспільством у майбутньому непрості проблеми. Відсутність єдиного розуміння визначення поняття «енергетична безпека» викликана недостатністю розробленості теорії енергетичної безпеки, що підтверджує необхідність проведення подальших розробок в цієї сфері.

За проведеним аналізом підходів до визначення поняття «енергетична безпека» можна зробити висновок, що енергетична безпека в контексті економічної безпеки держави має динамічний характер, оскільки енергетична сфера визначається змінним у часі типом та рівнем енергетичної безпеки. Всі сучасні економічні системи забезпечення енергетичної безпеки країни залежать від гарантованих поставок та стабільності цін на енергоносії. Політична стабільність в регіонах, які володіють енергоносіями, буде мати важливе значення для енергетичної безпеки всіх країн світу. Стабільне забезпечення будь-якої країни світу енергоносіями – це дійсно є задачею енергетичної безпеки. Сучасне завдання енергетичної безпеки України в умовах глобалізаційних викликів та характеру загроз – це забезпечення можливості стабільно виробляти та використовувати енергію з метою сприяння економічному зростанню країни та підвищення рівня якості життя населення.

Література

1. Микитенко В.В. На чому базується енергетична безпека держави / В.В. Микитенко // Вісник НАН України. – 2005. – № 3. – С. 41–47.

2. Сайт світової енергетичної ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.worldenergy.org/document/ethiopia_june_30_v_gbeddy_security.pdf.